

ΜΟΥΣΙΚΗ, ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ: ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΣΥΝΑΛΛΗΛΙΑΣ ΣΤΑ «ΡΩ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ» ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ

Τζίνα Καλογήρου –
Βάσω Οικονομοπούλου

Η ποίηση των στίχων και των τραγουδιών βασίζεται ως επί το πλείστον στην προσωδία, δηλαδή στη σύνθεση με μουσική, ρυθμό, μέτρο, ισοσυλλαβία, ομοιοκαταληξία. Τα χαρακτηριστικά αυτά έχουν να κάνουν με την εξωτερική μορφή της ποίησης, με τον τρόπο εκφοράς της, ενώ στο βάθος η ποίηση των στίχων και των τραγουδιών, ως ποίηση, παραμένει ίδια: μια ενδιαφέρουσα σύνθεση λέξεων, ιδεών και αισθημάτων σε μορφή ηδυσμένου και αρμονικού λόγου¹. Οι διαφορές ανάμεσα στην ποίηση των τραγουδιών και την «άλλη» ποίηση είναι περισσότερο διαφορές που εντοπίζονται στην εξωτερική μορφή και όχι στην ουσία.

Η ποίηση σε όλες τις μορφές της, είναι μια αδιάλειπτη ανάπλαση και αναδημιουργία της γλώσσας, είναι «ένα αξιομνημόνευτο μήνυμα, κάτι που πρέπει να το αποστηθίσουμε, να το ξαναδιαβάσουμε»², επιζητεί την προσοχή του αναγνώστη αλλά και τις επάλληλες βραδείες αναγνώσεις. Όπως αναφέρει ο Michael Riffaterre, στην πρώτη κιόλας αράδα του περίφημου *Semiotics of Poetry*³, η γλώσσα της ποίησης είναι διαφορετική από αυτήν της κοινής ομιλίας. Η ποίηση εκφράζει τις έννοιές της με τρόπο πλάγιο, λέγοντας ένα πράγμα και εννοώντας άλλο.

Η ποίηση είναι μια ενδελεχής (αλλά και εντελεχής) γλωσσική κατασκευή που παράγει πολλαπλά επίπεδα νοημάτων. Η πολυσημία της ποιητικής γλώσσας είναι καρπός της απελευθέρωσής της από τα δεσμά της συμβατικής γλώσσας. Η ποίηση δημιουργεί νέες προοπτικές, πρωτόγνωρους συνδυασμούς στη χρήση των λέξεων ανοικειώνοντας τα φαινόμενα της καθημερινής εμπειρίας. Η προσοχή του αναγνώστη, καθ' όλη τη διάρκεια της συνάντησής του με το θαυμαστό ποιητικό μικρόκοσμο, εστιάζεται στην ποιητική λειτουργία της γλώσσας που στρέφεται προς τον ίδιο της τον εαυτό, αναδεικνύοντας ότι στην περίπτωση του ποιητικού λόγου το μέσο είναι το μήνυμα, δηλαδή οι τρόποι με τους οποίους το νόημα πραγματώνεται γλωσσικά. «Η επιτυχία της γλώσσας ενός ποιήματος –λέει χαρακτηριστικά ο Οδυσσεάς Ελύτης– εξαρτάται από τον τρόπο που συνδυάζει ορισμένες λέξεις. Αυτό δεν μας ενδιαφέρει στην καθημερινή ομιλία. Λέμε: “Δώσε μου ένα τσιγάρο”